

Bosna i Hercegovina
Brčko distrikt BiH
URED-KANCELARIJA ZA REVIZIJU
JAVNE UPRAVE I INSTITUCIJA
u Brčko distriktu BiH

Босна и Херцеговина
Брчко дистрикт БиХ
КАНЦЕЛАРИЈА-УРЕД ЗА РЕВИЗИЈУ
ЈАВНЕ УПРАВЕ И ИНСТИТУЦИЈА
у Брчко дистрикту БиХ

Islahijet 8, telefon 049 218-220, faks 049 490 276
Ислахијет 8, телефон 049 218-220, факс 049 490 276
www.revizija-bd.ba

Број: 01-02-03-413/22
Р: 012-08; 012-08/22

ИЗВЈЕШТАЈ
О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА
Одјељења за образовање
за период 1. јануар – 31. децембар 2021. године

Брчко, јула 2022. године

САДРЖАЈ

НЕЗАВИСНО РЕВИЗОРСКО МИШЉЕЊЕ	3
1. РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	7
2. УВОД	10
3. ОПШИ ДИО	10
4. ПРЕДМЕТ, ЦИЉ И ОБИМ РЕВИЗИЈЕ	11
5. ОСВРТ НА НАЛАЗЕ И ПРЕПОРУКЕ ИЗ ПРЕТХОДНЕ РЕВИЗИЈЕ	11
6. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ	13
6.1. РУКОВОДСТВО И СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА	13
6.2. УСКЛАЂЕНОСТ СА ЗАКОНСКИМ ПРОПИСИМА	15
6.3. ПЛАН И РЕАЛИЗАЦИЈА ПЛАНОМ ПРЕДВИЂЕНИХ ЗАДАТАКА	17
6.4. ПРИХОДИ И ПРИМИЦИ	18
6.5. ПЛАНИРАЊЕ И ИЗВРШЕЊЕ ТЕКУЋЕГ БУЏЕТА	20
6.5.1. Издаци за бруто плате и накнаде запослених	22
6.5.2. Издаци за енергију и комуналне услуге	22
6.5.3. Издаци за набавку материјала и ситног инвентара	24
6.5.4. Издаци за услуге превоза и горива	24
6.5.5. Уговорене услуге	26
6.5.6. Текући грантови	29
6.6. ПЛАНИРАЊЕ И ИЗВРШЕЊЕ КАПИТАЛНОГ БУЏЕТА	29
6.7. ПОПИС ИМОВИНЕ И ОБАВЕЗА	31
6.8. ОСТАЛИ НАЛАЗИ – ЈАВНЕ НАБАВКЕ	33
7. КОМЕНТАР	34
ПРИЛОЗИ	35

ШЕФУ ОДЈЕЉЕЊА ЗА ОБРАЗОВАЊЕ

НЕЗАВИСНО РЕВИЗОРСКО МИШЉЕЊЕ

Предмет ревизије

Извршили смо ревизију финансијског пословања Одјељења за образовање Брчко дистрикта БиХ (у даљем тексту: Одјељење) за период **1. јануар – 31. децембар 2021.** године, те ревизију усклађености пословања с важећим законским и другим релевантним прописима.

Одговорност руководства

Шеф Одјељења је одговоран за финансијско пословање Одјељења и усклађеност пословања с важећим законским и другим релевантним прописима, програмом рада и одобреним позицијама буџета. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за спречавање и откривање материјално значајних грешака у финансијском пословању Одјељења, као и примјереност понашања ревидираног Одјељења над средствима и имовином која му је дата на управљање.

Одговорност ревизора

Наша је одговорност да изразимо мишљење о финансијском пословању на основу извршене ревизије. Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавне управе и институција у Брчко дистрикту БиХ („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“ број 18/18 – пречишћени текст) и Одлуком о преузимању, примјењивању и објављивању превода оквира Међународних стандарда ВРИ („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“ број 31/18). Ови стандарди налажу да радимо у складу са етичким захтјевима и да ревизију планирамо и извршимо на начин који омогућава да се, у разумној мјери, увјеримо да финансијско пословање не садржи материјално значајне погрешке, те да је пословање усклађено с важећим законским и другим релевантним прописима.

Ревизија укључује спровођење поступака ради прибављања ревизорских доказа о усклађености финансијског пословања са законским и другим релевантним прописима, одобреним и извршеним позицијама буџета и извршавање послова из своје надлежности. Избор поступка је заснован на ревизорском просуђивању, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешака у финансијском пословању. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за финансијско пословање, ради осмишљавања ревизорских поступака који су одговарајући у датим околностима и задовољавају стандарде ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизорски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше ревизорско мишљење.

Основ за изражавање мишљења:

- Током 2021. године, а у складу с Планом запошљавања укупно је примљено двадесет девет (29) извршилаца на неодређено вријеме и шездесет један (61) извршилац на одређено вријеме. Поред тога, Одјељење је вршило ангажовање наставног особља, за редовно одвијање наставе у образовним установама, закључивањем уговора о привременим пословима у износу од 2.148.909,71 КМ. Ангажовање је вршено без постојања унапријед утврђених и спроведених процедура о начину избора конкретних извршилаца (наставног особља), које би обезбиједиле начело транспарентности у поступку избора.

Вршено је и ангажовање лица ради обављања посебних (административних) послова у износу од 238.578,19 КМ који се једним дијелом односе на обављање редовних стручних послова из дјелатности Одјељења за која су предвиђена радна мјеста (послови секретара школа, библиотекара, кућног мајстора, послови куварице – сервирке). Уговори су закључивани на период краћи од године дана, али се исти занављају тако да укупно ангажовање појединих лица траје дуже од једне године (неколико година). Нису утврђене процедуре и критеријуми који би обезбиједили начело транспарентности у поступку избора извршилаца, што није у складу са одредбама Закона о државној служби у органима јавне управе Брчко дистрикта БиХ и Правилником о раду службеника и намјештеника у органима јавне управе Брчко дистрикта БиХ.

- Издаци за услуге превоза ученика и јавног превоза за период 1. јануар – 31. децембар 2021. године остварени су у износу од 2.961.082,70 КМ, а планирани су на основу одредаба члана 9 Закона о образовању у основним и средњим школама у Брчко дистрикту БиХ (у даљем тексту: Закон) у износу од 2.976.500,00 КМ. Законом је прописана обавеза бесплатног превоза за све ученике основне школе који живе даље од 3 км од школе коју похађају, као и могућност обезбјеђења бесплатног превоза и за ученике средњих школа с подручја Дистрикта који живе даље од 3 км од школе коју похађају.

Као критеријум за потрошњу буџетских средстава не користи се број ученика који имају право на бесплатан превоз, нити се поштују уписна подручја, што није у складу са Законом. Током 2019. године поновљена је обједињена набавка услуга јавног линијског превоза путника за потребе Одјељења за јавне послове и набавка услуга превоза ученика за потребе Одјељења за образовање и закључен Оквирни споразум за 2020, 2021. и 2022. годину, процијењене вриједности од 9.000.000,00 КМ. Уговором је прописана дневна цијена превоза ученика у износу од 15.313,30 КМ (односно Анексом IV Уговора цијена је коригована у складу с промјеном цијена дизел горива и износи 16.377,26 КМ). Мјесечни обрачун трошкова превоза ученика врши превозник тако што дневну цијену превоза (која је подложна промјени у зависности од промјене цијене горива) множи бројем наставних дана. Дневна цијена превоза није доведена у корелацију са бројем ученика који имају право на бесплатан превоз, како

је прописано чланом 9, односно 19 Закона, чиме је онемогућена корекција обима услуга на основу броја ученика.

- Реализација одобреног текућег буџета, на појединим позицијама, није пратила планирану динамику. Средства одобрена у оквиру текућег буџета, нису извршена у износу од 1.384.678,77 КМ, а нису ослобођена и ребалансом дата на располагање за потребе других буџетских корисника, што није у складу са одредбама члана 12 Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ и члана 15 става 1 тачке б) Закона о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за 2021. годину, ради сврсисходног и ефикасног располагања одобреним буџетским средствима.
- Потраживања по основу датих услуга боравка дјецe у обдаништима износе 180.802,91 КМ. и повећавају се у односу на раније године што указује да Одјељење није правовремено предузимало све радње ради наплате потраживања, што није у складу с чланом 78 ставовима 2 и 3 Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ.
У оквиру исказаних потраживања евидентирана су и потраживања која нису наплаћена у року од годину дана. Таква потраживања постају несигурна за наплату и нису књижена на сумњива и спорна потраживања, што није у складу с чланом 21 ставом 1 Правилника о књиговодству буџета Брчко дистрикта БиХ.
- На економском коду Стална средства у припреми, евидентирана су средства у износу од 3.839.740,41 КМ, која се односе на изградњу и улагања у стална средства претходних година. Дио средстава у износу од 3.696.415,41 КМ суштински се употребљава и користи (зграде, физкултурне сале, приступни пут, дворишта школа, спортски терени и сл.).
Одјељење није правовремено и потпуно обавјештавало Дирекцију за финансије о тачном датуму расположивости сталног средства у употреби, како би се исто прекњижило као средство у употреби и отпочео обрачун амортизације у складу са одредбама Правилника о рачуноводству и финансијском извјештавању.

Мишљење с резервом

По нашем мишљењу, осим могућих ефеката напомена датих у претходном пасусу, финансијско пословање Одјељења у току 2021. године, у материјално значајним аспектима је било усклађено с важећом законском регулативом.

Замјеници главног ревизора

Амра Илић, дипл. ек.

Мр сц. Саво Грујић, дипл. ек.

Главни ревизор

Мр сц. Селма Шадић, дипл. ек.

1. РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Извршеном ревизијом финансијског пословања Одјељења у 2021. години, констатовали смо одређене пропусте и неправилности. Ради отклањања истих, дајемо следеће препоруке:

- *Потребно је да Одјељење предузима активности на отклањању и превазилажењу пропуста и неправилности утврђених у ревизорским извјештајима.*
- *Потребно је успоставити систем интерних контрола који ће елиминисати наведене слабости и допринијети ефикаснијем остваривању програмских циљева Одјељења.*
- *Потребно је да Одјељење, ради успостављања ефикасније и рационалније организационе структуре у области образовања, досљедно примијени одредбе Закона о образовању у основним и средњим школама у Брчко дистрикту БиХ, посебно у дијелу организовања јавних установа у области основног и средњег образовања.*
- *Потребно је да Одјељење изврши измјену и допуну Плана основног и средњег образовања у Брчко дистрикту БиХ, у дијелу цјелокупне организације мреже основних школа, статуса, сједишта, назива, као и обима и врсте образовања и васпитања у средњим школама, како је то регулисано одредбама Закона о образовању у основним и средњим школама Брчко дистрикта БиХ.*
- *Потребно је досљедно испоштовати одредбе Закона о државној служби у органима јавне управе Брчко дистрикта БиХ и Правилника о оцјењивању у дијелу оцјењивања службеника, односно намјештеника у прописаном року.*
- *Потребно је да Одјељење досљедно поштује одредбе Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ и Правилника у дијелу сачињавања годишњег плана рада и извјештаја о раду за текућу годину.*
- *Потребно је донијети ефикасне мјере које би спријечиле негативан тренд у наплати потраживања и омогућиле добро финансијско управљање у складу са Законом о буџету Брчко дистрикта БиХ.*
- *Потребно је извршити процјену наплативости потраживања, те извршити исправку истих у складу са одредбама Правилника о књиговодству буџета Брчко дистрикта БиХ.*
- *Потребно је досљедно спроводити одредбе закључених уговора у дијелу плаћања накнаде у прописаном року.*
- *Потребно је усагласити евиденције потраживања, те елиминисати потражна салда.*
- *Потребно је досљедно спроводити одредбе Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ и Закона о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за текућу годину у дијелу ефикасног управљања одобреним буџетским средствима.*

- Потребно је досљедно спроводити одредбе Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ и Правилника у дијелу сачињавања и достављања стратешких докумената.
- Потребно је да Канцеларија поштује одредбе Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ, Закона о извршењу буџета за текућу годину и Упутство у дијелу сачињавања и достављања оперативног плана за извршење буџета.
- Потребно је досљедно спроводити одредбе Правилника, у дијелу присуства и потписа свих лица приликом истакања уља за ложење, као и усаглашавања стања истог са Дирекцијом за финансије.
- Потребно је да Одјељење обезбиједи континуирано праћење и процјену ефикасности и дјелотворности система интерне контроле у сврху предузимања потребних мјера за његово побољшање у дијелу набавке, вођења евиденције и извјештавања о набавци и потрошњи уља за ложење.
- Потребно је појачати одговорност крајњих корисника за благовремено достављање документације о свим издацима за енергију и комуналне услуге, како би се избјегло непотребно увећање ових трошкова за износ камата по основу кашњења у плаћању.
- Потребно је приликом дефинисања врсте услуга у Уговору о набавци, као и обезбјеђивања средстава у текућем буџету придржавати се надлежности прописаних Законом.
- Потребно је буџетска средстава раздвојити са позиције Издаци за услуге превоза и користити само за ученике којима је признато право на бесплатан превоз, у складу са Законом о образовању у основним и средњим школама у Брчко дистрикту БиХ, у дијелу похађања школе уписног подручја којима ученици припадају.
- Потребно је приликом уговарања услуга превоза ученика, обим превоза везати за број ученика који имају право на бесплатан превоз, у складу с чланом 9 Закона о образовању у основним и средњим школама у Брчко дистрикту БиХ.
- С обзиром да се ради о дјелатности од великог друштвеног интереса, а ради постизања транспарентности у поступку избора, потребно је унапријед прописати процедуре о начину избора наставног особља.
- Потребно је досљедно поштовати одредбе Закона у дијелу ангажовања лица за обављање посебних послова из надлежности Одјељења за које нису предвиђена радна мјеста и роком не дужим од једне године.
- Потребно је досљедно поштовати одредбе Закона о државној служби у органима јавне управе Брчко дистрикта БиХ у дијелу утврђивања критеријума и процедура за ангажовање лица за обављање посебних послова.

- Потребно је досљедно спроводити одредбе Правилника о раду у дијелу праћења и контроле обављања посебних послова и код закључених уговора дефинисати начин документовања квалитета и количине извршених послова.
- Потребно је досљедно спроводити одредбе Правилника о раду у дијелу извршавања анализе, оцјене ефикасности и ефективности обављених послова ангажованих лица за обављање посебних послова, сачињавања извјештаја и достављање Влади Брчко дистрикта БиХ у прописаном року.
- Потребно је досљедно спроводити одредбе Закона о државној служби у органима јавне управе у Брчко дистрикту БиХ и Одлуку у дијелу критеријума и процедура за ангажовање лица за обављање посебних послова.
- Потребно је да Одјељење обезбиједи неопходне услове за реализацију капиталних пројеката како би се обезбиједиле претпоставке за ефикасно управљање капиталним буџетом, у складу са Законом о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за текућу годину.
- Потребно је да Одјељење у року прописаном одредбама Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ припрема образложења за тромјесечне извјештаје о извршењу буџета и подноси их Дирекцији.
- Потребно је досљедно спроводити одредбе Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ и Правилника о рачуноводству и финансијском извјештавању у дијелу садржајности образложења о извршењу буџета.
- Потребно је Извјештај о извршеном попису средстава и извора средстава, доставити Централној пописној комисији и Трезору у року који је прописан одредбама Упутства.
- Потребно је досљедно примјењивати одредбе Упутства у дијелу обављања годишњег пописа краткорочних и дугорочних обавеза као и процјене могућности наплативости потраживања.
- Потребно је досљедно примјењивати одредбе Упутства у дијелу стављања наљепница са припадајућим инвентурним бројем код пописа сталних средстава и пописа по канцеларијама уз потпис службеника из те канцеларије.
- Потребно је да Одјељење правовремено и потпуно обавјештава Дирекцију за финансије Брчко дистрикта БиХ о тачном датуму расположивости сталног средства за употребу, како би се исто прекњижило као средство у употреби и отпочео обрачун амортизације у складу са одредбама Правилника о рачуноводству и финансијском извјештавању.
- Потребно је досљедно спроводити одредбе уговора, у дијелу поштовања прописаног рока, а у случајевима непоштовања истог обрачунати пенале или раскинути уговор.

НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ ИЗВЈЕШТАЈА О ОБАВЉЕНОЈ РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА ОДЈЕЉЕЊА ЗА 2021. ГОДИНУ

2. УВОД

Обавили смо ревизију финансијског пословања Одјељења на основу овлашћења датих Законом о ревизији јавне управе и институција у Брчко дистрикту БиХ, као и на основу годишњег плана ревизија.

3. ОПШТИ ДИО

Одјељење за образовање надлежно је за:

- a) спровођење закона и прописа надлежних органа и институција БиХ и Дистрикта из области васпитања и образовања;
- b) предшколско и основно образовање;
- c) средње опште и стручно образовање;
- d) високо образовање;
- e) подршку образовним институцијама Дистрикта;
- f) материјално-техничку, кадровску и стручно педагошку подршку образовним институцијама Дистрикта;
- g) доношење наставних планова и програма у складу са стандардима модерног, демократског и мултиетничког друштва;
- h) програме стручног усавршавања наставника и сарадника у настави и стручно педагошки надзор;
- i) сарадњу између школе, родитеља и локалне заједнице;
- j) друге послове из надлежности овог Одјељења одређене законом и другим прописима.

Унутрашња организација Одјељења је утврђена организационим планом, на начин којим се осигурава:

- законито, ефикасно, правовремено и економично извршавање свих послова из надлежности Одјељења;
- остваривање потпуне ангажованости запослених и максимално коришћење њихових стручних знања, потпуне одговорности запослених и осталих радних компетенција;
- ефикасно руковођење систематског унапређивања рада и сарадње с другим органима.

За извршење послова из надлежности Одјељења утврђене су следеће организационе јединице:

- Пододјељење за предшколско и основно образовање;
- Пододјељење за средње образовање;
- Пододјељење за високо образовање и науку;
- Пододјељење за заједничке послове;
- Пододјељење за људске ресурсе и запошљавање и
- Педагошка институција.

Организационим планом Одјељења предвиђено је 1.067 извршилаца, док је на дан 31. 12. 2021. године Одјељење имало 968 запослених.

4. ПРЕДМЕТ, ЦИЉ И ОБИМ РЕВИЗИЈЕ

Предмет ревизије је финансијско пословање у **2021.** години, у дијелу планирања и извршења буџета, оцјене система интерних контрола, као и усклађености пословања из своје надлежности са законским и другим релевантним прописима.

Циљ ревизије финансијског пословања Одјељења је да омогући ревизору да на основу прикупљених доказа изрази мишљење о томе да ли је финансијско пословање, обављено у складу са законским важећим прописима као и примјереног понашања руководиоца Одјељења над средствима и имовином Брчко дистрикта БиХ. Поред тога ревизија је планирана и извршена са циљем прибављања реалне основе за оцјену да ли су предузете све мјере за намјенско трошење буџетских средстава за сврхе за које је дато овлашћење доношењем буџета, те давања препорука за даљи рад с посебним нагласком на што ефикаснију заштиту јавне имовине и економично трошење јавних средстава путем јачања интерних контрола.

Обим ревизије је утврђен интерним планским документима ревизије финансијског пословања.

С обзиром да се ревизија обавља провјерама на бази узорака и да постоје инхерентна ограничења у рачуноводственом систему и систему интерних контрола, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке могу остати неоткривене.

5. ОСВРТ НА НАЛАЗЕ И ПРЕПОРУКЕ ИЗ ПРЕТХОДНЕ РЕВИЗИЈЕ

Канцеларија за ревизију јавне управе и институција у Брчко дистрикту БиХ (у даљем тексту: Канцеларија), извршила је ревизију финансијског пословања Одјељења за образовање за 2020. годину и доставила коначан Извјештај број: 01-02-03-13-239/21, 6. јула 2021. године, са препорукама за предузимање одређених активности на отклањању недостатака и унапређивању пословања.

Одредбама члана 17 става 3 Закона о ревизији јавне управе и институција у Брчко дистрикту БиХ прописано је да је ревидирана институција, у року од тридесет (30) дана од дана пријема ревизорског извјештаја, дужна да Канцеларији достави програм мјера за превазилажење пропуста и неправилности утврђених у ревизорском извјештају.

Одјељење је, ради отклањања одређених неправилности, сачинило Програм мјера за имплементацију налаза и препорука по ревизорском Извјештају број: 13-001324/21 од 29. јула 2021. године, те је исти у прописаном року достављен Канцеларији.

Увидом у препоруке ревизије дате у Извјештају о обављеној ревизији финансијског пословања за претходну годину, а ради имплементације истих, утврдили смо сљедеће:

- **Реализоване препоруке:**

- уписивање датума у отпремницама приликом пријема робе (уџбеника) по појединим школама;
- правдање грантова непрофитним организацијама у прописаном року (током 2021. године није било додјеле грантова);

- активности на отклањању неправилног именовања на радно мјесто шефа Пододјелења за људске ресурсе и запошљавање;
- коришћење услуга репрезентације након спроведеног поступка јавне набавке и закљученог уговора о пружању услуга;
- предузимање активности на спровођењу Средњорочног програма приоритета Брчко дистрикта Босне и Херцеговине у процесу европских интеграција за период 2015–2020. година (истекао рок спровођења).

• **Препоруке у току:**

- измјена постојећих и усвајање нових закона у складу с Програмом рада (Закон о образовању у основним и средњим школама Брчко дистрикта БиХ и Закон о предшколском васпитању и образовању Брчко дистрикта БиХ),

• **Нереализоване препоруке које се односе на:**

- квалитетно и реално планирање буџетских средстава спрам потреба Одјелења, као и правовремено покретање процедуре новог запошљавања, те поштовање одредаба Закона о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ, у дијелу ефикасног управљања одобреним буџетским средствима;
- сачињавање извјештаја о реализацији буџета уз досљедну примјену одредаба Правилника о финансијском извјештавању и годишњем обрачуна буџета у Брчко дистрикту БиХ, у дијелу детаљнијег образложења узрока и посљедица одступања значајних позиција у односу на план;
- прописивање процедуре о начину избора наставног особља, с обзиром да се ради о дјелатности од великог друштвеног интереса;
- досљедно поштовање одредаба Закона о државној служби и Правилника о раду, у дијелу ангажовања лица на послове за које не постоје предвиђена радна мјеста и у дијелу периода ангажовања лица;
- дефинисање посебних послова у Одјелењу, извршавање њиховог вредновања и дефинисање процедуре начина ангажовања извршилаца;
- прописивање рока и квалитета извршеног посла (приликом закључивања уговора);
- обезбјеђење неопходних услова за реализацију капиталних пројеката како би се обезбиједиле претпоставке за ефикасно управљање капиталним буџетом, у складу са Законом о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ;
- досљедне примјене одредаба Упутства о раду пописних комисија и обављању пописа средстава, потраживања и обавеза у дијелу обављања годишњег пописа краткорочних и дугорочних обавеза, као и процјене могућности наплативости потраживања;
- достављање извјештаја о извршеном попису средстава и извора средстава Централној пописној комисији у року који је прописан одредбама Упутства о раду пописних комисија и обављању пописа средстава, потраживања и обавеза;
- описи послова и одговорност шефова пододјелења предвиђених Организационим планом су прилично неуједначено дефинисани, а што има за резултат недостатак системског организовања Одјелења и конкретизације у додјеливању послова, позиција, права, надлежности и одговорности;
- нејасно и непрецизно дефинисање замјене одсутних руководећих службеника у организационом плану.

- **Нереализоване препоруке претходне три године:**

- успостављање ефикасније и рационалније организационе структуре у области образовања, сходно одредбама Закона о образовању у основним и средњим школама у Брчко дистрикту БиХ, посебно у дијелу организовања јавних установа у области основног и средњег образовања;
- извршавање одговарајућих измјена и допуна Плана основног и средњег образовања у Брчко дистрикту БиХ, у дијелу цјелокупне организације мреже основних школа, статуса, сједишта, назива, као и обима и врсте образовања и васпитања у средњим школама, како је то регулисано одредбама Закона о образовању у основним и средњим школама у Брчко дистрикту БиХ;
- процјена наплативости потраживања, те извршавање исправке истих у складу са одредбама Правилника о књиговодству буџета Брчко дистрикта БиХ;
- елиминисање потражних салда из евиденције потраживања;
- раздвајање и коришћење буџетских средстава са позиције Издаци за услуге превоза, само за ученике којима је признато право на бесплатан превоз, у складу са Законом о образовању у основним и средњим школама у Брчко дистрикту БиХ, у дијелу похађања школе уписног подручја којима ученици припадају;
- уговарање услуга превоза ученика на начин да се обим превоза и износ доводи у везу са бројем ученика који имају право на бесплатан превоз, у складу са чланом 9 Закона о образовању у основним и средњим школама у Брчко дистрикту БиХ.

Потребно је да Одјељење предузима активности на отклањању и превазилажењу пропуста и неправилности утврђених у ревизорским извјештајима.

6. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

6.1. Руководство и систем интерних контрола

Ревизија обухвата оцјену система интерних контрола, са нагласком на функционисању интерних контрола кроз реализацију програма рада, планирања и извршења буџета, те усклађеност пословања са законским и подзаконским актима.

Ради остварења програмских циљева рада, руководство је одговорно за успостављање функционалног система интерне контроле ради економичног, ефикасног и ефективног трошења јавних средстава. Фактор који највише утиче на функционалност истог је повољно контролно окружење које првенствено долази до изражаја кроз организациону структуру, начин руковођења и поштовање постојећих законских прописа.

Одјељење је усвојило значајан број интерних аката и процедура ради успостављања система интерних контрола. Правилником о унутрашњој организацији Одјељења, уређени су основни принципи, врсте организационих јединица и њихова надлежност, систематизација радних мјеста, руковођење, овлашћења и одговорност за обављање послова, остваривање јавности рада и друга питања од значаја за организацију и рад.

Извршили смо процјену успостављања, функционисања и надзора система интерних контрола на основу спроведене ревизије значајних процеса пословања, те смо утврдили да се недостатак система интерних контрола огледа у:

- неуспостављању ефикасније и рационалније организационе структуре у области образовања, уз досљедну примјену одредаба Закона о образовању у основним и средњим школама у Брчко дистрикту БиХ, у дијелу организовања јавних установа у области основног и средњег образовања;
- неоцјењивању службеника, односно намјештеника у прописаном року;
- несачињавању измјена и допуна Плана основног и средњег образовања у Брчко дистрикту БиХ, у дијелу цјелокупне организације мреже основних школа, статуса, сједишта, назива, као и обима и врсте образовања и васпитања у средњим школама, како је то регулисано одредбама Закона о образовању у основним и средњим школама у Брчко дистрикту БиХ;
- несачињавању годишњег плана рада и извјештаја о раду у складу са Законом о буџету и Правилником о садржају и методологији израде, систему праћења и надзора спровођења стратешких докумената и имплементационих докумената;
- недоношењу ефикасних мјера ради наплате потраживања које би омогућиле добро финансијско управљање у складу са Законом о буџету;
- неизвршавању процјене наплативости потраживања из ранијег периода, у складу са одредбама Правилника о књиговодству буџета Брчко дистрикта БиХ, те елиминисање потражних салда из евиденције потраживања;
- несачињавању и достављању стратешких докумената;
- несачињавању и достављању оперативног плана за извршење буџета у прописаном року;
- некавалитетном и нереалном планирању буџетских средства према потребама Одјелења, као и неправовременом покретању процедуре новог запошљавања ради поштовања одредбе Закона о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за 2020. годину у дијелу ефикасног управљања одобреним буџетским средствима;
- неблаговременом достављању документације о свим издацима за енергију и комуналне услуге, како би се избјегло непотребно увећање ових трошкова за износ камата по основу кашњења у плаћању;
- неспровођењу одредаба Правилника о начину и процедури достављања уља за ложење у школама и обданишту Брчко дистрикта БиХ;
- необезбјеђењу континуираног праћења и процјене ефикасности и дјелотворности система интерне контроле у сврху предузимања мјера потребних за његово побољшање у дијелу набавке, вођења евиденције и извјештавања о набавци и потрошњи уља за ложење;
- нераздвајању буџетских средстава са позиције Издаци за услуге превоза, те коришћења истих само за ученике којима је признато право на бесплатан превоз, у складу са Законом о образовању у основним и средњим школама у Брчко дистрикту БиХ, у дијелу похађања школе уписног подручја којима ученици припадају;
- уговарање обима услуга превоза ученика, није вршено на начин да се дневна цијена превоза доведе у корелацију с бројем ученика који имају право на бесплатан превоз, у складу с чланом 9 Закона о образовању у основним и средњим школама у Брчко дистрикту БиХ;
- непостојању унапријед утврђених и спроведених процедура о начину избора наставног особља, које би обезбиједиле начело транспарентности у поступку избора;

- недоследном спровођењу Закона о државној служби у органима јавне управе у дијелу начина ангажовања лица за обављање посебних послова, односно критеријума и процедура;
- недоследном спровођењу одредаба Правилника о раду службеника и намјештеника у органима јавне управе Брчко дистрикта БиХ, у дијелу праћења и контроле обављања посебних послова, код закључених уговора дефинисање начина документовања квалитета и количине извршених послова, извршавања анализе, оцјене ефикасности и ефективности обављених послова, као и сачињавање извјештаја и достављање Влади Брчко дистрикта БиХ у прописаном року;
- неефикасном коришћењу буџетских средстава за капиталне пројекте;
- недоследном поштовању одредаба Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ и Правилника о рачуноводству и финансијском извјештавању у дијелу припрема образложења за тромјесечне извјештаје о извршењу буџета, њиховој садржајности и подношење истих у прописаном року;
- недоследном поштовању Упутства о раду пописних комисија и обављању пописа средстава, потраживања и обавеза у дијелу свеобухватности пописа, процјене могућности наплативости потраживања, поштовања прописаних рокова, стављања наљепница са припадајућим инвентурним бројем код пописа сталних средстава и пописа по канцеларијама уз потпис службеника из те канцеларије;
- неправовременом и непотпуном обавјештавању Дирекције за финансије Брчко дистрикта БиХ о тачном датуму расположивости сталног средства за употребу како би се инвестиције у току прекњижиле на средства у употреби и отпочео обрачун амортизације у складу с Правилником о рачуноводству и финансијском извјештавању;
- непоштовању одредаба закључених уговора у дијелу прописаних рокова.

Потребно је успоставити систем интерних контрола који ће елиминисати наведене слабости и допринијети ефикаснијем остваривању програмских циљева Одјељења.

6.2. Усклађеност са законским прописима

Послове из своје надлежности Одјељење обавља у оквиру пет (5) пододјељења (предшколско и основно образовање, средње образовање, високо образовање и наука, заједнички послови, те, људски ресурси и запошљавање) и Педагошке институције. Саставни дијелови Одјељења, као органа јавне управе, су и све основне школе (15 матичних и 14 подручних основних школа), основна музичка школа, четири (4) средње школе и четири (4) обданишта.

Одредбама члана 20 става 2 Закона о образовању у основним и средњим школама Брчко дистрикта БиХ („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“ број 20/20 – пречишћени текст и 24/20), прописано је да основна и средња школа, које оснива Дистрикт, имају статус јавних установа и финансирају се из буџета Дистрикта.

С обзиром на то да је садашња организациона структура Одјељења прегломазна, неопходно је извршити његову реорганизацију, коју поред осталих критеријума, треба усмјерити ка ефикасном, рационалном и економски оправданом устројству јавних установа: основних и средњих школа, уз подршку Одјељења.

Сходно члану 22 и члану 23 поменутог закона, потребно је да Одјељење изради елаборат о друштвено-економској оправданости оснивања јавних установа у области основног и средњег образовања. Посебан значај треба дати Педагошкој установи, која је одговорна за стручно-педагошки надзор над радом школа. Ради успјешнијег функционисања Одјељења за образовање, неопходно је успоставити ефикаснију и рационалнију организациону структуру, уз досљедну примјену одредаба Закона о образовању у основним и средњим школама Брчко дистрикта БиХ.

Потребно је да Одјељење, ради успостављања ефикасније и рационалније организационе структуре у области образовања, досљедно примијени одредбе Закона о образовању у основним и средњим школама Брчко дистрикта БиХ, посебно у дијелу организовања јавних установа у области основног и средњег образовања.

Одредбама члана 17 (План образовања) Закона о образовању у основним и средњим школама Брчко дистрикта БиХ прописано је да **Скупштина Дистрикта, на предлог Владе Дистрикта, доноси план образовања** којим се утврђују нарочито:

- a) развој дјелатности основног и средњег образовања;
- b) обим и врста образовања и васпитања;
- c) мрежа, односно просторни распоред основних и средњих школа на територији Дистрикта.

Одредбама члана 18 (Мрежа школа) истог закона, дефинисано је да се одлуком о мрежи основних и средњих школа утврђују: назив, статус, сједиште, и уписна подручја за основне школе.

Планом образовања у основним и средњим школама, који је донесен још 2001. године (објављен у Службеном гласнику Брчко дистрикта БиХ, број 13/01), усвојеног од стране Скупштине Дистрикта, дефинисани су развој дјелатности основног и средњег образовања, мрежа основних школа, те обим и развој образовања и васпитања.

У поступку ревизије утврдили смо да се усвојени **План основног и средњег образовања у Брчко дистрикту БиХ односи на школску 2001/2002. годину**, те да **Одјељење од 2001. године није вршило измјену и допуну, односно ажурирање наведеног плана, у дијелу мреже основних школа, статуса, сједишта, назива, уписних подручја, као и обима и врсте образовања и васпитања у средњим школама.**

Потребно је да Одјељење изврши измјену и допуну Плана основног и средњег образовања у Брчко дистрикту БиХ, у дијелу целокупне организације мреже основних школа, статуса, сједишта, назива, као и обима и врсте образовања и васпитања у средњим школама, како је то регулисано одредбама Закона о образовању у основним и средњим школама Брчко дистрикта БиХ.

Оцјењивање рада службеника, односно намјештеника

Оцјењивање рада службеника, односно намјештеника врши се у складу с чланом 62 Закона о државној служби у органима јавне управе Брчко дистрикта БиХ и Правилником о оцјењивању који доноси Влада, уколико посебним законом није другачије прописано, а обухвата остварене резултате на основу радних циљева и оцјењивање других критеријума. Оцјењивање рада врши непосредно претпостављени

једном годишње на основу континуираног праћења рада службеника, односно намјештеника.

Чланом 6 Правилника о оцјењивању прописано је да се оцјењивање рада службеника, односно намјештеника врши у току фебруара и марта за претходну календарску годину по унапријед утврђеном плану оцјењивања.

У поступку ревизије утврђено је да је оцјењивање рада службеника, односно намјештеника Одјељења извршено у периоду од 5. до 15. априла 2022. године (осим два лица која су на боловању), што није у складу с чланом 62 Закона о државној служби у органима јавне управе Брчко дистрикта БиХ и члана 6 Правилника о оцјењивању.

Потребно је досљедно испоштовати одредбе Закона о државној служби у органима јавне управе Брчко дистрикта БиХ и Правилника о оцјењивању у дијелу оцјењивања службеника, односно намјештеника у прописаном року.

6.3. План и реализација планом предвиђених задатака

Одјељење је за послове из своје надлежности, прописане чланом 26 Закона о јавној управи Брчко дистрикта БиХ („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, бројеви 19/07, 2/08, 43/08, 9/13, 48/16 и 9/18), израдило Програм рада за 2021. годину и доставило га Влади Брчко дистрикта БиХ.

Чланом 2 тачком аа) Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ прописано је да годишњи план рада буџетског корисника који је обвезник примјене буџетског рачуноводства је докуменат који садржи, активности на годишњем нивоу које се предузимају како би се имплементирали стратешки циљеви из усвојених стратешких докумената.

Годишњи извјештај о раду буџетског корисника који је обвезник примјене буџетског рачуноводства је докуменат који садржи информације о извршењу активности планираних годишњим планом рада (тачка bb) истог члана Закона). Чланом 15 ставовима 1 и 2 Правилника о садржају и методологији израде, систему праћења и надзора спровођења стратешких докумената и имплементационих докумената (у даљем тексту: Правилник) прописано је да у процесу имплементације стратешких докумената и надлежности буџетски корисници доносе/израђују годишњи план рада на обрасцима из Методологије.

Буџетски корисници израђују годишњи извјештај о раду који садржи информације о извршењу активности планираних годишњим планом рада на обрасцима из Методологије (члан 16 ставови 1 и 2 Правилника).

Чланом 18 Правилника прописано је да се методологија за израду стратешких, односно имплементационих докумената утврђује овим правилником, те представља његов саставни дио (Анекс I). Чланом 19 тачкама f) и g) Правилника прописано је да саставни дио истог чине: годишњи план рада надлежних органа (Анекс VI) и годишњи извјештај о раду надлежних органа (Анекс VII).

У годишњи план рада преузимају се програми (мјере) из трогодишњег плана рада, са додијељеном шифром програма, припадајућим индикаторима, полазним и циљним годишњим вриједностима из трогодишњег плана рада. За све активности/пројекте наводи се: назив активности/пројекта, рок извршења по кварталима, очекивани резултат активности/пројекта, носилац (најмањи организациони дио), статус ПЈИ, ознака о потреби усвајања, извори финансирања и износ планираних финансијских средстава неопходних за њихову реализацију изражен у КМ на годишњем нивоу. Након

ступања на снагу буџета врше се евентуалне корекције и прилагођавање годишњег плана рада.

Годишњи извјештај о раду поред дефиниције из Закона представља имплементациони докуменат који садржи преглед и анализу извршења програма (мјера) и активности/пројеката из годишњег плана рада. Годишњи извјештај о раду припрема се на основу континуираног прикупљања, обраде и анализе података везаних за спровођење програма (мјера) према индикаторима из годишњег плана рада, односно активностима/пројектима према очекиваним и оствареним резултатима.

Годишњи план рада и извјештај о раду Одјељења за 2021. годину нису сачињени у складу с чланом 2 тачкама аа) и bb) Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ и члановима 18 и 19 Правилника.

Потребно је да Одјељење досљедно поштује одредбе Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ и Правилника у дијелу сачињавања годишњег плана рада и извјештаја о раду за текућу годину.

6.4. Приходи и примици

Одјељење је у 2021. години планирало приходе у износу **943.500,00** КМ, а исте остварило у износу од **857.073,12** КМ, односно **90,84%**.

У структури остварених прихода од пружених услуга, најзначајнији дио прихода Одјељења чине: приходи од услуга боравка дјецe у дјечјим вртићима – обдаништима у износу од 534.947,84 КМ, приходи од услуга за полагање возачких испита у износу од 230.171,60 КМ, приходи од накнада за полагање ванредних испита у износу од 58.784,93 КМ, приходи од накнада за рад у органима управе (стручни испит наставника за рад у настави) у износу од 19.950,00 КМ и други.

Чланом 78 ставом 2 Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ прописано је да је одговорно лице буџетског корисника одговорно за: а) потпуну и правовремену наплату прихода и примитака из надлежности буџетског корисника, за њихову уплату у буџет и за извршавање расхода и издатака у складу са оквиром и намјеном како је утврђено буџетом и законом о извршењу буџета и б) законито, намјенско, ефикасно и економично располагање буџетским средствима. Буџетски корисник је дужан: а) да испостави рачун за потраживање настало на основу уговора или потраживање из било којег основа које се односи на остваривање јавних прихода и б) да спроведе све радње ради наплате потраживања из своје надлежности у складу с прописима (члан 78 став 3 истог закона).

У даљем тексту дат је приказ фактурисаних, наплаћених и салда ненаплаћених потраживања од услуга боравка дјецe у дјечјим обдаништима за период 2017–2021. година, како слиједи:

ГОДИНЕ	ПОТРАЖИВАЊА	НАПЛАЋЕНА ПОТРАЖИВАЊА	НЕНАПЛАЋЕНА ПОТРАЖИВАЊА
1	2	3	4
2017.	686.530,85	509.741,79	176.789,06

2018.	673.629,35	505.813,49	167.815,86
2019.	673.437,85	501.321,29	172.116,56
2020.	552.346,15	383.076,64	169.269,51
2021.	715.750,19	534.947,28	180.802,91

Из претходног приказа уочава се да се ненаплаћена потраживања повећавају, са 176.789,06 КМ (2017. године) на 180.802,91 КМ (2021. године).

Потраживања за услуге боравка дјече у дјечјим обдаништима у књиговодственој евиденцији Дирекције за финансије на дан 31. 12. 2021. године исказана су у износу од **180.802,91** КМ, као краткорочна потраживања. Од укупних потраживања у износу од 180.802,91 КМ, која се односе на 761 корисника, 27.055,00 КМ су старија од годину дана (20 корисника са дугом преко 1.000,00 КМ од 2017. године). Током ранијег периода Одјељење је предузимало мјере за наплату потраживања. Неизвјесно је да ли ће се, када и колико наплатити потраживања путем суда с обзиром на периоде на које се иста односе. Одјељење је током 2021. године предузимало мјере за наплату потраживања (7 опомена пред раскид уговора у износу од 3.974,26 КМ – главница и обрачуната камата и 3 тужбена захтјева у износу од 1.988,00 КМ).

Према евиденцијама Одјељења, није било отписа потраживања из ранијег периода.

Тренд повећања ненаплаћених потраживања указује да Одјељење **није правовремено** предузимало све радње ради наплате потраживања, што није у складу с чланом 78 ставовима 2 и 3 Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ.

Чланом 4 уговора о међусобним односима закљученим између Јавне установе Дјечје забавиште и обданиште „Наша дјеца“ Брчко дистрикт БиХ (давалац услуга) и законских заступника дјече (корисник услуга), корисник услуга се обавезује да ће редовно и благовремено плаћати цијену услуга обданишта. Уговор се може раскинути споразумно или на захтјев једне од уговорних страна ако корисник услуга не врши благовремено плаћање услуга (члан 7 уговора).

Одредбама члана 21 става 1 Правилника о књиговодству буџета Брчко дистрикта БиХ прописано је да се на контима главне категорије 130000 – Краткорочна потраживања, евидентирају потраживања која треба да буду наплаћена у року од године дана. Став 2 истог члана прописује да се потраживања која постају несигурна за наплату и чији је рок од годину дана за наплату прошао књиже на сумњива и спорна потраживања.

Ревизијом смо утврдили да су у оквиру исказаних потраживања евидентирана ненаплаћена потраживања из ранијег периода, што није у складу са одредбама члана 21 Правилника о књиговодству буџета Брчко дистрикта БиХ.

Такође смо утврдили да у исказаном салду постоје потражна салда појединих купаца (црвена салда) у укупном износу од **510,60** КМ, што треба провјерити да ли се ради о претплатама на појединим аналитичким контима, дуплим шифрама корисника услуга, неевидентираним рачунима и сл.

Потребно је донијети ефикасне мјере које би спријечиле негативан тренд у наплати потраживања и омогућиле добро финансијско управљање у складу са Законом о буџету Брчко дистрикта БиХ.

Потребно је извршити процјену наплативости потраживања, те извршити исправку истих у складу са одредбама Правилника о књиговодству буџета Брчко дистрикта БиХ.

Потребно је досљедно спроводити одредбе закључених уговора у дијелу плаћања накнаде у прописаном року.

Потребно је усагласити евиденције потраживања, те елиминисати потражна салда.

6.5. Планирање и извршење текућег буџета

Текући издаци Одјељења за 2020. годину одобрени су буџетом у износу од **42.861.161,10** КМ, а извршени у износу од **41.476.482,33** КМ или 96,77% (табела број 1, у прилогу Извјештаја).

Реализација одобреног текућег буџета, на појединим позицијама буџета, није пратила планирану динамику. Низак степен реализације уочава се код: плата и накнада трошкова запослених (неуtroшена средства у износу од 712.739,39 КМ), издатака за комуналне услуге (неуtroшена средства износе 185.559,20 КМ), уговорених и других посебних услуга (неуtroшена средства износе 101.658,61 КМ), издатака за материјал и ситан инвентар (неуtroшена средства износе 176.561,33 КМ), те код текућих грантова (неуtroшена средства износе 174.600,00 КМ).

Средства у износу од **1.384.678,77** КМ, до краја 2021. године су остала нереализована и нису ослобођена, како би се могла усмјерити у друге програме и активности, по ребалансу за 2021. годину, што је имало за резултат непотребно задржавање буџетских средстава

Члан 12 Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ – Начело доброг финансијског управљања подразумијева да се буџетска средства морају користити економично и ефикасно.

Чланом 15 ставом 1b Закона о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за 2021. годину прописано је да је одговорно лице буџетског корисника одговорно за законито, намјенско, ефикасно и економично располагање буџетским средствима.

Низак проценат извршења на наведеним позицијама одобреног текућег буџета јесте нереално планирање или неблаговременно расписивање јавних конкурса и запошљавање по плану, односно неефикасно располагање одобреним буџетским средствима, што није у складу с чланом 12 Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ и чланом 16 ставом 1 тачком b) Закона о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за 2021. годину.

Потребно је досљедно спроводити одредбе Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ и Закона о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за текућу годину у дијелу ефикасног управљања одобреним буџетским средствима.

Стратешки документи

У складу са одредбама Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“ број 34/19), Правилника о садржају и методологији израде, систему

праћења и надзора спровођења стратешких докумената и имплементационих докумената (у даљем тексту: Правилник) и Упутства за израду стратешких планова за трогодишњи период и планова развојних програма, број: 05-000152/21 од 28. јануара 2021. године дефинисани су стратешки документи са упутством за буџетске кориснике о процесима, роковима и захтјевима за достављање података у процесу припреме Стратешких планова за трогодишњи период и Планова развојних програма.

Чланом 34 ставом 2 Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ прописано је да буџетски корисник израђује стратешке планове за трогодишњи период на основу секторских стратегија развоја и програмских докумената и доставља их Сектору за опште послове и стратешко планирање (у даљем тексту: Сектор), најкасније до краја фебруара текуће године. Буџетски корисник усклађује своје трогодишње стратешке планове, односно планове развојних програма са усвојеним ДОБ-ом. На основу усклађених трогодишњих стратешких планова и усклађеног плана развојних програма буџетски корисник сачињава: годишњи стратешки план, годишњи план развојних програма и годишњи план рада (члан 35 став 2 истог закона). По усвајању буџета годишњи стратешки план, годишњи план развојних програма и годишњи план рада усклађују се са одобреним средствима. Усклађени годишњи стратешки планови и усклађени годишњи планови развојних програма достављају се Сектору, а усклађени годишњи планови рада достављају се Влади (члан 35 став 4 истог закона).

Буџетски корисник је дужан да полугодишње и годишње доставља извјештај о спровођењу годишњих стратешких планова Сектору у складу с роковима за извјештавање о извршењу буџета у складу с чланом 35 ставом 5 Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ.

Одјељење је 16. марта 2021. године доставило стратешке документе (Трогодишњи стратешки план Одјељења за период 2022–2024. година и Трогодишњи план развојних програма Одјељења за период 2022–2024. година), а није за период 2021–2023. година, што није у складу с чланом 34 ставом 2 Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ. Одјељење није сачинило и доставило Сектору годишњи план развојних програма (образац 9), годишњи стратешки план (образац 12), полугодишњи и годишњи извјештај о спровођењу годишњих планова развојних програма буџетских корисника (образац 10) и полугодишњи и годишњи извјештај о спровођењу стратешког плана буџетског корисника (образац 13), што није у складу с чланом 35 ставовима 2, 4 и 5 Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ.

Потребно је досједно спроводити одредбе Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ и Правилника у дијелу сачињавања и достављања стратешких докумената.

Оперативни план за извршење буџета

Чланом 83 ставом 1 Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ прописано је да је буџетски корисник дужан да достави предлог оперативног плана у складу са упутством Дирекције.

Чланом 6 Закона о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за 2021. годину прописано је да се буџет извршава на основу Закона и оперативних планова за извршење буџета, у складу с члановима 83 и 84 Закона о буџету. Буџетски корисник је дужан да достави Дирекцији предлог оперативног плана за извршење буџета (члан 19 Закона о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за 2021. годину).

Чланом 3 ставом 3 Упутства буџетским корисницима о начину сачињавања и оквирним износима оперативних планова (у даљем тексту: Упутство) прописано је да је буџетски корисник дужан да свој предлог оперативног плана достави Дирекцији најкасније до десетог дана првог мјесеца у кварталу за који се одобрава оперативни план.

Одјељење, за период I–III мјесец 2021. године, није испоштовало прописани рок 10. јануар (достављен 22. јануара), што није у складу са одредбама члана 83 Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ, чланова 6 и 19 Закона о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ и члана 3 става 3 Упутства.

Потребно је да Канцеларија поштује одредбе Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ, Закона о извршењу буџета за текућу годину и Упутство у дијелу сачињавања и достављања оперативног плана за извршење буџета.

6.5.1. Издаци за бруто плате и накнаде запослених

Издаци за бруто плате и накнаде трошкова запослених за 2021. годину одобрени су у износу од **29.716.027,19 КМ**, а извршени су у износу од **29.084.154,60 КМ**, или **98%**. На дан 31. 12. 2021. године број запослених је смањен за два лица у односу на стање претходне године.

У складу са Одлуком о реализацији Плана запошљавања из 2020. године настављене су активности на реализацији Конкурса број: 33-004277/20 расписаног **4. новембра 2020. године**, на основу којег су у 2021. години **примљена три (3) извршиоца на неодређено и тридесет два (32) извршиоца** на одређено вријеме.

Током 2021. године је још, на основу Плана запошљавања директора, помоћника директора, наставника, стручних сарадника, сарадника у настави, вањских сарадника и васпитача у Одјељењу од 20. маја 2021. године, Измјене Плана запошљавања од 28. маја 2021. године, Допуне Плана запошљавања од 27. октобра 2021. године за 2021. годину, као и расписаних јавних конкурса у 2021. годину **примљен двадесет један (21) извршилац на неодређено вријеме и двадесет девет (29) извршилаца на одређено вријеме**, тако да су током 2021. године укупно примљена двадесет четири **(24) извршиоца на неодређено вријеме и шездесет један (61) извршилац на одређено вријеме**.

6.5.2. Издаци за енергију и комуналне услуге

Издаци за енергију за 2021. годину одобрени су у износу од 1.106.500,00 КМ, а извршени су у износу од 1.073.278,12 КМ, или 97% и односе се на: издатке за електричну енергију у износу од 374.735,83 КМ и камату 221,94 КМ, издатке за уље за ложење 677.723,06 КМ, издатке за дрво 10.244,32 КМ, издатке за угаљ 9.747,47 КМ и издатке за гас 606,00 КМ.

Набавка, вођење евиденција и извјештавање о набавци и потрошњи уља за ложење

Издаци за уље за ложење су одобрени у износу од 689.000,00 КМ, а извршени су у износу од 677.723,06 КМ, или 97%.

Чланом 16 ставом 1е Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ прописано је да је одговорно лице буџетског корисника одговорно за развој ефикасног и дјелотворног система интерне контроле, на начин да обезбиједи континуирано праћење и процјену ефикасности и дјелотворности система интерне контроле у сврху предузимања потребних мјера за његово побољшање.

Одјељење је донијело Правилник о начину и процедури достављања уља за ложење у школама и обданишту Брчко дистрикта БиХ, број предмета: 02-07-000195/10 од 25. фебруара 2010. године (у даљем тексту: Правилник). Истим је прописано да:

- допрему уља за ложење у основне и средње школе, као и обданиште, на основу налога за набавку, врши изабрани добављач;
- на основу распоредног налога, који издаје шеф Пододјељења за заједничке послове Образовања, добављач врши испоруку у школе, односно обданиште;
- достављање уља за ложење вршиће се само у току радног времена;
- истакање уља за ложење врши се у присуству домара – ложача, секретара и директора школа/обданишта;
- отпремница и улаз робе треба да садржавају потпис секретара и директора школе и печат школе;
- школе/обданиште су обавезни да до петог у мјесецу доставе извјештај о допремљеној количини и потрошњи уља за ложење у току претходног мјесеца;
- секретари школа/обданишта су обавезни да једном мјесечно изврше усаглашавање стања уља за ложење са Дирекцијом за финансије.

Увидом у достављену документацију школа и обданишта утврђено је да нису поштоване одредбе Правилника, и то:

- истакање уља за ложење није вршено у присуству домара – ложача, секретара и директора школа/обданишта;
- отпремница и улаз робе нису садржавали потпис секретара и директора школе;
- секретари школа/обданишта нису вршили једном мјесечно усаглашавање стања уља за ложење са Дирекцијом за финансије.

Наведено није у складу са одредбама Правилника.

Потребно је досљедно спроводити одредбе Правилника, у дијелу присуства и потписа свих лица приликом истакања уља за ложење, као и усаглашавања стања истог са Дирекцијом за финансије.

Провјером капацитета цистерни, њиховог одржавања, вођења евиденције о улазу уља за ложење, мјерења и потрошње истог, као и извјештавања претпостављених, утврђено је сљедеће:

- не постоје документи о капацитету цистерни;
- за мјерење летвом не постоје табеле за мјерење количине уља за ложење за одређени капацитет цистерне;
- не врши се одржавање, односно повремено чишћење цистерни;
- не воде се евиденције у свим школама о улазу, одговарајућем мјерењу и потрошњи уља за ложење и
- не врши се периодично извјештавање претпостављених о улазу, потрошњи и стању уља за ложење.

Потребно је да Одјељење обезбиједи континуирано праћење и процјену ефикасности и дјелотворности система интерне контроле у сврху предузимања потребних мјера за његово побољшање у дијелу набавке, вођења евиденције и извјештавања о набавци и потрошњи уља за ложење.

Издаци за комуналне услуге

Издаци за комуналне услуге одобрени су у износу од 1.669.300,00 КМ, а извршени су у износу од 1.483.740,80 КМ, или 89% и односе се на: издатке за телефон, телефакс и телекс 23.257,80 КМ и затезну камату 34,96 КМ; издатке за интернет 19.938,89 КМ; издатке за воду и канализацију 66.838,70 КМ и затезна камата за воду 47,38 КМ; издатке за услуге одвоза смећа 191.299,35 КМ и затезна камата за смеће 92,45 КМ; услуге одржавања пијаца 21.198,26 КМ, услуге одржавања чистоће – остало 1.160.551,01 КМ и остале издатке 482,00 КМ.

Одјељење није обезбиједило правовремено достављање и евидентирање свих рачуна за електричну енергију од стране крајњих корисника, што има за резултат нереално исказивање извршења издатака за енергију у периоду у коме су настали и непотребно повећања издатака за камате, што се, такође, односи и на затезне камате за потрошњу воде и услуге одвоза смећа у оквиру издатака за комуналне услуге.

Потребно је појачати одговорност крајњих корисника за благовремено достављање документације о свим издацима за енергију и комуналне услуге, како би се избјегло непотребно увећање ових трошкова за износ камата по основу кашњења у плаћању.

6.5.3. Издаци за набавку материјала и ситног инвентара

Издаци за набавку материјала и ситног инвентара одобрени су у износу од 914.198,00 КМ, а извршени су у износу од 823.132,40 КМ, или 90%.

Издаци се односе на: набавку школских књига у износу од 330.787,59 КМ; храну и прехранбене материјале у износу од 153.233,70 КМ; ситан инвентар у износу од 142.639,30 КМ; образовна помагала у износу од 52.318,06 КМ; канцеларијски материјал у износу од 39.586,54 КМ; материјал за чишћење у износу од 49.393,47 КМ; одјећу и униформе у износу од 31.324,18 КМ; издатке за образовање кадрова у износу од 9.357,03 КМ; издатке за компјутерски материјал у износу од 5.497,19 КМ и друго.

6.5.4. Издаци за услуге превоза и горива

Издаци за услуге превоза и горива планирани су у износу од 2.976.500,00 КМ, а извршени су у износу од 2.961.082,70 КМ, или 99%. Од наведеног износа највећим дијелом су финансиране услуге обавезног бесплатног превоза ученика у износу од 2.954.859,37 КМ.

Током 2019. године **поновљена је обједињена** набавка услуга јавног линијског превоза путника за потребе Одјељења за јавне послове и набавка услуга превоза ученика за потребе Одјељења за образовање. Спроведен је отворени поступак са међународном објавом за набавку услуга превоза путника (грађана и ученика) у јавном линијском превозу у Брчко дистрикту БиХ.

Оквирни споразум је закључен 23. јула 2019. године, процијењена вриједност износи 9.000.000,00 КМ и односи се на 2020, 2021. и 2022. годину. Одредбама чланова 1, 2 и 3 прописано је да ће се, током цијелог уговорног периода, по потреби, закључивати појединачни уговори за набавку услуга јавног линијског превоза у јавном градском и приградском саобраћају, за потребе Одјељења за јавне послове и Одјељења за образовање. **Као опис услуга наводе се "Услуге линијског превоза путника у јавном**

градском и приградском саобраћају Брчко дистрикта БиХ” а плаћање обавеза по појединачно закљученим уговорима вршиће се из текућег буџета Одјељења иако Одјељење нема никакве надлежности нити обавезе у погледу јавног линијског превоза путника. Из описа услуга је видљиво да се не наводи превоз ученика као предмет набавке, што је по члану 9 Закона о образовању у основним и средњим школама Брчко дистрикта БиХ, обавеза Одјељења.

За 2021. годину, 30. децембра 2020. године, закључен је Уговор о пружању услуга, број: 13-000837/19, чији је предмет набавка услуга превоза путника у јавном градском и приградском превозу у Брчко дистрикту БиХ, на основу Одлуке о избору најповољнијег понуђача од 18. јуна 2019. године и Оквирног споразума, када је извршена обједињена набавка услуга јавног линијског превоза путника за потребе Одјељења за јавне послове и набавка услуга превоза ученика за потребе Одјељења за образовање.

Чланом 2 Уговора прописана је укупна дневна цијена превоза ученика у износу од **15.313,30** КМ, док је Анексом IV Уговора од 8. октобра 2021. године цијена коригована у складу с промјеном цијена дизел горива и иста износи **16.377,26** КМ. **Мјесечни обрачун трошкова превоза ученика врши превозник тако што дневну цијену превоза (која је подложна промјени у зависности од промјене цијене горива) множи са бројем наставних дана (број дана којима се изводи настава).**

Издаци за услуге превоза планирани су на основу одредаба члана 9 Закона о образовању у основним и средњим школама Брчко дистрикта БиХ (“Службени гласник Брчко дистрикта БиХ” број 20/20 – пречишћени текст и број 24/20 (у даљем тексту Закон), којим је прописана обавеза бесплатног превоза за све ученике основне школе који живе даље од 3 км од школе коју похађају, као и могућност обезбјеђења бесплатног превоза и за ученике средњих школа с подручја Дистрикта који живе даље од 3 км од школе коју похађају.

Чланом 19 (Похађање школе уписног подручја) истог закона прописано је да:

- (1) Све основне школе чији је оснивач Дистрикт имају своје уписно подручје.
- (2) Сви ученици у доби обавезног основног образовања уписују се у школу уписног подручја у којем су настањени.
- (3) Похађање школе уписног подручја је обавезно, осим ако ученик не похађа приватну школу.
- (4) Одјељење, на захтјев родитеља или старатеља дјетета, може, у изузетним случајевима, изузети дијете од обавезе похађања школе из става 2 овог члана, ако је то потребно да би се заштитила права дјетета и ако се установи да је то у најбољем интересу дјетета.
- (5) Подзаконским актом који доноси Влада Дистрикта утврђују се случајеви у којима дијете може похађати школу другог уписног подручја.

Ревизијом смо утврдили да се као критеријум за потрошњу буџетских средстава са позиције Издаци за услуге превоза ученика **не користи број ученика који имају право на бесплатан превоз** (ученици основних и средњих школа који живе даље од 3 км од школе коју похађају), **нити се поштују уписна подручја, како је то дефинисано Законом**, што на крају доводи до непотребног увећања трошкова превоза ученика.

Дневна цијена превоза није доведена у корелацију с бројем ученика који имају право на бесплатан превоз, како је прописано чланом 9, односно 19 Закона, чиме је онемогућена корекција обима услуга на основу броја ученика.

Потребно је, приликом дефинисања врсте услуга у уговору о набавци, као и обезбјеђивања средстава у текућем буџету придржавати се надлежности прописаних Законом.

Потребно је буџетска средства раздвојити са позиције Издаци за услуге превоза и користити само за ученике којима је признато право на бесплатан превоз, у складу са Законом о образовању у основним и средњим школама у Брчко дистрикту БиХ, у дијелу похађања школе уписног подручја којима ученици припадају.

Потребно је приликом уговарања услуга превоза ученика, обим превоза везати за број ученика који имају право на бесплатан превоз, у складу с чланом 9 Закона о образовању у основним и средњим школама у Брчко дистрикту БиХ.

6.5.5. Уговорене услуге

Издаци за уговорене услуге за 2021. годину одобрени су у износу од 3.104.661,00 КМ, а извршени су у износу од 3.003.002,39 КМ, или 97% и највећим дијелом се односе на: уговоре за привремене и повремене послове и уговори о дјелу у износу од 2.387.487,90 КМ, комисије 105.390,10 КМ, смјештај студената у студентским домовима 137.730,50 КМ, услуге смјештаја дјеце у приватним предшколским установама 101.100,00 КМ, услуге примарне здравствене заштите 97.109,20 КМ, стручну литературу 71.813,28 КМ, услуге штампања 45.195,27 КМ, услуге за дератизацију, дезинфекцију и дезинсекцију 15.847,00 КМ, услуге репрезентације 11.965,10 КМ, услуге медија 8.068,09 КМ, КМ и друго.

Издаци за привремене и повремене послове за 2021. годину у износу од **2.387.487,90 КМ** се односе на уговоре за наставно особље **2.148.909,71 КМ** и на уговоре за обављање посебних послова **238.578,19 КМ**.

Издаци по основу уговора о привременим пословима наставног особља

Одредбама члана 117б става 1 Закона о образовању у основним и средњим школама Брчко дистрикта БиХ („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“ број 20/20 – пречишћени текст и број 24/20, (у даљем тексту: Закон о образовању) прописано је да се ангажовање лица по основу уговора о обављању привремених и повремених послова врши на основу сагласности Владе Брчко дистрикта БиХ, у случају:

- а) замјене одсутног наставника, стручног сарадника и сарадника у настави;
- б) недостатка, односно упражњених позиција наставника, стручног сарадника и сарадника у настави.

Ангажовање лица по основу уговора о обављању привремених и повремених послова може трајати до попуњавања позиције путем јавног конкурса, који је Одјељење дужно да распише у року од три мјесеца од момента настанка потребе за кадровима (став 2 истог закона).

Ангажовање извршилаца је извршено на основу одлука о давању сагласности и то:

- Одлуке о давању сагласности, број: 05-000639/20 од 28 августа 2020. године, за ангажовање 190 лица за потезе Одјељења, до попуњавања позиција по основу јавног конкурса најдуже до краја првог полугодишта школске 2020/2021. године;
- Одлуке о давању сагласности, број: 05-000826/21 од 18. августа 2021. године, за ангажовање 190 лица (наставника, стручних сарадника, сарадника у настави, васпитача и асистената у настави) за потребе Одјељења, до попуњавања позиција по основу јавног конкурса, а најдуже до краја другог полугодишта школске 2021/2022. године.

Ревизијом је утврђено да је и поред реализованог Плана запошљавања за 2020. и 2021. годину (ради замјене одсутног наставника или до попуњавања упражњене позиције), ангажовано наставно особље за редовно одвијање наставе у свим образовним установама, закључивањем уговора о привременим и повременим пословима, те су по том основу реализовани издаци у износу од **2.148.909,71** КМ.

Ангажовање наставног особља извршено је без постојања унапријед утврђених и спроведених процедура о начину избора конкретних извршилаца, које би обезбиједиле начело транспарентности у поступку избора.

С обзиром да се ради о дјелатности од великог друштвеног интереса, а ради постизања транспарентности у поступку избора, потребно је унапријед прописати процедуре о начину избора наставног особља.

Издаци по основу уговора о посебним пословима

Уговори о посебним пословима у 2021. години остварени су у износу од **238.578,19** КМ. Закључивање појединачних уговора за административне послове вршено је на основу:

- Одлуке Владе о давању сагласности, број: 05-000900/20 од 29. децембра 2020. године за ангажовање двадесет два (22) извршиоца за обављање посебних послова у Одјељењу на период од 4. јануара 2021. године до спроведене процедуре по Одлуци о утврђивању критеријума и процедуре за ангажовање лица за обављање посебних послова у органима јавне управе Брчко дистрикта БиХ, а најкасније до 31. марта 2021. године, а све у складу са Закључком Владе, број: 02-000309/20 од 17. децембра 2020. године, а ради испуњавања обавеза из надлежности органа јавне управе, за које не постоје предвиђена радна мјеста и
- Одлуке Владе о давању сагласности, број предмета: 05-000433/21 од 12. априла 2021. године, за ангажовање двадесет два (22) извршиоца и то: петнаест (15) извршилаца са ВСС за обављање правних, економских и информатичких послова и седам (7) извршилаца са ССС за обављање административних послова, послова кућног мајстора и курирских послова, за обављање посебних послова у Одјељењу на период од 19. априла до 31. децембра 2021. године, а ради испуњавања обавеза из надлежности органа јавне управе, за које по образложењу Одјељења не постоје предвиђена радна мјеста.

Законом о државној служби у органима јавне управе Брчко дистрикта БиХ (члан 46а) прописано је да се: у органима јавне управе, уз сагласност Владе, могу се ангажовати лица ради обављања посебних послова (став 1), посебни послови обављају ради испуњавања обавеза из надлежности органа јавне управе за које нису предвиђена радна мјеста (став 2), ангажовање лица траје док постоји потреба за обављање тих

послова, али не дуже од једне године (став 3) начин ангажовања лица, накнада за обављање посебних послова, као и форма и садржај уговора о обављању посебних послова прописују Правилником о раду (став 4).

Одредбама члана 13а става 4 Правилника о раду службеника и намјештеника у органима јавне управе Брчко дистрикта БиХ (у даљем тексту: Правилник о раду) прописано је да је руководилац органа јавне управе дужан да успостави систем праћења и контроле обављања посебних послова и дужан је да, најкасније до 15. јануара наредне године, изврши анализу, као и оцјену ефикасности и ефективности обављених послова по основу закључених уговора (став 5 истог члана). Извјештај о закљученим уговорима, уговореним пословима, утрошеним средствима, као и резултатима спроведене анализе и оцјене ефикасности и ефективности обављених послова, руководилац органа јавне управе доставља Влади Брчко дистрикта БиХ (став 6 истог члана).

У поступку ревизије утврђено је да:

- Правилник о раду не садржи одредбе о начину ангажовања лица за обављање посебних послова, односно критеријуме и процедуре, што није у складу са одредбама члана 46а става 4 Закона о државној служби у органима јавне управе Брчко дистрикта БиХ. Комисија није вршила ангажовање лица за обављање посебних послова на транспарентан начин.
- По појединим закљученим уговорима (послови секретара школа, библиотекара, кућног мајстора и куварице – сервирке) наведени послови односе се на континуирано обављање редовних стручних послова и по својој суштини не представљају посебне послове за које нису предвиђена радна мјеста. Закључивање уговора са појединим лицима се занавља тако да укупно трајање уговора, са прекидима, траје и до неколико година, те је потреба за њиховим обављањем настала или због непопуњености позиција које су предвиђене организационим планом или због неусаглашености организационог плана са потребама Одјељења. Наведено није у складу са одредбама члана 46а ставова 2 и 3 Закона.
- Одјељење није успоставило систем праћења и контроле обављања посебних послова по извршиоцима и уговореним пословима, нити закљученим уговорима о обављању посебних послова није дефинисан начин документовања квалитета и количине извршених послова, што није у складу с чланом 13а ставом 4 Правилника о раду.
- Одјељење је актом број: 37-000078/22 од 4. фебруара 2022. године доставило Секретаријату Владе Брчко дистрикта БиХ Извјештај о закљученим уговорима, уговореним пословима, утрошеним пословима, као и резултатима спроведене анализе и оцјене ефикасности обављених послова за лица која су у 2021. години ангажована ради обављања посебних послова (у даљем тексту: Извјештај). Извјештај који је Одјељење сачинило не садржи анализу и оцјену квалитета и количине обављених уговорених послова појединачно за свако ангажовано лице. Затим, Извјештај није заснован адекватним документовањем оцјене рада извршилаца, у смислу оцјене ефикасности и ефективности обављања уговорених послова рада, те оправданости оваквог начина ангажовања.о Извјештај о извршеној анализи и оцјени ефикасности и ефективности обављених послова по закљученим уговорима у 2021. години, што није у складу са одредбама члана 13а ставова 5 и 6 Правилника о раду.

Потребно је досљедно поштовати одредбе Закона у дијелу ангажовања лица за обављање посебних послова из надлежности Одјељења за које нису предвиђена радна мјеста и роком не дужим од једне године.

Потребно је досљедно поштовати одредбе Закона о државној служби у органима јавне управе Брчко дистрикта БиХ у дијелу утврђивања критеријума и процедура за ангажовање лица за обављање посебних послова.

Потребно је досљедно спроводити одредбе Правилника о раду у дијелу праћења и контроле обављања посебних послова и код закључених уговора дефинисати начин документовања квалитета и количине извршених послова.

Потребно је досљедно спроводити одредбе Правилника о раду у дијелу извршавања анализе, оцјене ефикасности и ефективности обављених послова ангажованих лица за обављање посебних послова, сачињавања извјештаја и достављања Влади Брчко дистрикта БиХ у прописаном року.

Одлуком о утврђивању критеријума и процедуре за ангажовање лица за обављање посебних послова у органима јавне управе Брчко дистрикта БиХ, број: 02-000309/20 од 17. децембра 2020. године (у даљем тексту: Одлука), са примјеном од 6. фебруара 2020. до 2. априла 2021. године, прописани су критеријуми и процедуре за ангажовање лица за обављање посебних послова у органима јавне управе Брчко дистрикта БиХ.

Ревизијом је утврђено да Одјељење, код закључених уговора о обављању посебних послова, није примјењивало Одлуку, што није у складу са одредбама члана 46а Закона о државној служби у органима јавне управе Брчко дистрикта БиХ и Одлуком.

Потребно је досљедно спроводити одредбе Закона о државној служби у органима јавне управе у Брчко дистрикту БиХ и Одлуку у дијелу критеријума и процедура за ангажовање лица за обављање посебних послова.

6.5.6. Текући грантови

Текући грантови одобрени су у износу од 1.255.600,00 КМ, а извршени су у износу од 1.081.000,00 КМ, или 86%. Наведени износ односи се на грантове појединцима (стипендије) у износу од 1.071.000,00 КМ и остале донације појединцима у износу од 10.000,00 КМ.

Одобравање стипендија за 2021. годину извршено је на основу Одлуке о критеријумима и начину додјеле донација – стипендија редовним студентима Брчко дистрикта БиХ, број: 02-000193/21 од 28. јула 2021. године, Одлуке о висини и броју стипендија које се додјељују редовним студентима, број: 02-000195/21 од 29. јула 2021. године и Одлуке о одобравању додјеле донација редовним студентима Брчко дистрикта БиХ и програма утрошка средстава, број: 02-000254/21 од 18. августа 2021. године.

6.6. Планирање и извршење капиталног буџета

Средства буџета капиталних потреба одобрена за период 2019–2021. година, износе 6.151.934,03 КМ, а са 31. 12. 2021. године извршена су у износу од 2.744.429,97 КМ или 44,61% (табела 2 у прилогу Извјештаја).

Средства одобрена буџетом за 2021. годину износе 2.209.758,23 КМ, а током 2021. године извршена су у износу од 220.815,09 КМ или 9,99% плана.

Најзначајнији нереализовани пројекти су: реконструкција школског објекта ЈУ Четврте основне школе у износу од 500.000,00 КМ, изградња објекта обданишта у МЗ Бродуша 1 у износу од 350.000,00 КМ, изградња објекта обданишта у МЗ Српска Варош у износу од 250.000,00 КМ (пројекти из 2020. године), додатна средства за наставак радова на изградњи физкултурне сале Пољопривредне школе у износу од 400.000,00 КМ, наставак изградње физкултурне сале за потребе ЈУ Пољопривредна и медицинска школа у износу од 180.000,00 КМ, изградња објекта обданишта у МЗ Српска Варош 150.000,00 КМ, изградња објекта обданишта у МЗ Бродуша 1 у износу од 150.000,00 КМ, додатна средства за изградњу објекта обданишта у МЗ Српска Варош 100.000,00 КМ (пројекти из 2021. године) и други.

Одредбама члана 15 става 1 тачке б) Закона о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за 2021. годину прописано је да су буџетски корисници одговорни за законито, намјенско, ефикасно и економично располагање буџетским средствима.

Низак проценат реализације капиталног буџета указује на неефикасно коришћење буџетских средстава за капиталне пројекте, што није у складу са одредбама члана 15 става 1 тачке б) Закона о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за 2021. годину.

Потребно је да Одјељење обезбиједи услове неопходне за реализацију капиталних пројеката како би се обезбиједиле претпоставке за ефикасно управљање капиталним буџетом, у складу са Законом о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за текућу годину.

Образложење извршења буџета

Одјељење је актима, број предмета: 13-001025/21 од 4. маја, 13-001025/21 од 21. јула, 13-001025/221 од 21. октобра 2021. године и 13-001025/21 од 28. фебруара 2022. године достављало образложења извршења буџета.

Чланом 101 ставом 7а Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ прописано је да је буџетски корисник дужан да Дирекцији достави податке за израду извјештаја за први, други и трећи квартал, за период од 1. јануара до 31. марта, од 1. јануара до 30. јуна и од 1. јануара до 30. септембра 2021. године, у року од двадесет (20) дана по истеку извјештајног периода. У случају да буџетски корисник не достави податке неопходне за извјештај о извршењу буџета у роковима како је прописано ставом 7 овог члана, Дирекција има овлашћење да привремено обустави извршење расхода до достављања неопходних података (став 8 истог члана).

Одјељење је доставило 4. маја, 23. јула и 22. октобра 2021. године образложења извршења буџета за периоде 1. јануар – 31. март, 1. јануар – 30. јун и 1. јануар – 30. септембар 2021. године, што није у складу са одредбама члана 101 става 7 Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ.

Потребно је да Одјељење у року прописаном одредбама Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ припрема образложења за тромјесечне извјештаје о извршењу буџета и подноси их Дирекцији.

Чланом 80 ставом 2 Правилника о рачуноводству и финансијском извјештавању прописано је да је обвезник примјене буџетског рачуноводства дужан да Дирекцији достави извјештај о извршењу буџета и финансијског плана са образложењем, које

обавезно треба да садржи: а) извршење буџета и финансијског плана на нивоу главне групе економске класификације, б) образложење и анализу извршења буџета и финансијског плана с посебним освртом на одступања остварених од планираних прихода и примитака, расхода и издатака на нивоу главне групе економске класификације, **с) мјере које ће предузети ради отклањања насталих одступања у наредном периоду, д) посебан осврт на сумњива и спорна потраживања са описом мјера које су предузете ради наплаћивања.**

Одјељење у образложењу извршења буџета за период 1. јануар – 31. децембар 2021. година није доставило Дирекцији податке о мјерама које ће предузети ради отклањања насталих одступања у наредном периоду и посебан осврт на сумњива и спорна потраживања са описом мјера које су предузете ради наплате, што није у складу с чланом 80 ставом 2 тачкама с) и д) Правилника о рачуноводству и финансијском извјештавању.

Потребно је досљедно спроводити одредбе Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ и Правилника о рачуноводству и финансијском извјештавању у дијелу садржајности образложења о извршењу буџета.

6.7. Попис имовине и обавеза

Комисија за попис сталних средстава и обавеза према изворима средстава на дан 31. 12. 2020. године именована је од стране шефа Одјељења 18. октобра 2021. године, Одлуком о именовању комисије за попис, број: 13-00236/21.

Задатак Комисије, прописан одредбама члана 2 Одлуке, јесте да, у складу са Упутством о раду пописних комисија и обављању пописа сталних средстава, потраживања и обавеза (у даљем тексту: Упутство) изврши попис са стањем на дан 31. 12. 2021. године, те да извјештаје о извршеном попису достави Централној пописној комисији и Дирекцији за финансије најкасније најкасније до 15. јануара 2022. године.

Одредбама члана 7а Упутства о раду пописних комисија и обављању пописа средстава, потраживања и обавеза, број: 04.2-02-1723/08 од 23. априла 2008. године (у даљем тексту: Упутство), пописна комисија је дужна да извјештај о попису сталних средстава, ситног инвентара и залиха материјала достави Централној пописној комисији и Трезору најкасније до 15. јануара наредне године.

Ревизијом смо утврдили, да је пописна комисија сачинила Извјештај о извршеном попису сталних средстава, ситног инвентара и материјала у складишту, те исти доставила Централној пописној комисији и Трезору 28. фебруара 2022. године, што није у року који је прописан одредбама члана 7а Упутства.

Потребно је, Извјештај о извршеном попису средстава и извора средстава, доставити Централној пописној комисији и Трезору у року који је прописан одредбама Упутства.

Одредбама члана 2 става 1 тачке ф) Упутства прописано је да комисије, у складу са роковима, приступају на дан 31. 12. обрачунске године попису стања **краткорочних и дугорочних обавеза.**

Став 2 истог члана Упутства прописује да су приликом пописа потраживања и обавеза пописне комисије дужне да провјере:

а) могућност наплате потраживања;

b) реалност доспијећа обавеза (застара).

Ревизијом смо утврдили да Извјештајем о попису на дан 31. 12. 2021. године није обухваћен попис краткорочних и дугорочних обавеза.

Такође, пописом нису обухваћена потраживања, иако су на организационом коду Одјељења у Главној књизи Трезора исказана потраживања по основу датих услуга боравка дјете у обдаништима у износу од **180.802,91** КМ, нити је провјерена могућност наплате потраживања, што није у складу са одредбама члана 2 става 1 тачке f) и става 2 Упутства.

Потребно је досљедно примјењивати одредбе Упутства у дијелу обављања годишњег пописа краткорочних и дугорочних обавеза као и процјене могућности наплативости потраживања.

Чланом 3 тачкама b) и c) Упутства прописано је да пописна комисија има задатак да на видном мјесту стави наљепницу са припадајућим инвентурним бројем, само код пописа сталних средстава и сачињава пописе по канцеларијама уз потпис службеника из те канцеларије.

Пописна комисија, код пописа сталних средстава, није ставила наљепницу са припадајућим инвентурним бројем и није сачинила пописе по канцеларијама уз потпис службеника из те канцеларије, што није у складу с чланом 3 тачкама b) и c) Упутства.

Потребно је досљедно примјењивати одредбе Упутства у дијелу стављања наљепница са припадајућим инвентурним бројем код пописа сталних средстава и пописа по канцеларијама уз потпис службеника из те канцеларије.

Расположивост сталног средства за употребу

Одредбама члана 19 става 1 Правилника о рачуноводству и финансијском извјештавању, број: 02-04.1-107/20 од 12. маја 2021. године („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“ број 8/21) прописано је да је буџетски корисник обавезан да обавијести Дирекцију о тачном датуму стављања сталног средства у употребу.

Ревизијом је утврђено да је на економском коду 011600 – Стална средства у припреми евидентирано укупно 3.839.740,41 КМ које се односе на изградњу и улагања у стална средства претходних година, као што су: школе, фискултурне сале, обданишта, терен за мале спортове, ограде, приступни пут, паркиралишта и слично.

Дио средстава у износу од 3.696.415,41 КМ суштински се употребљава и користи (зграде, фискултурне сале, приступни пут, дворишта школа, спортски терени и сл.).

Током 2021. године са поменутог економског кода није вршено прекњижавање инвестиција у току на средства у употреби, односно није вршено стављање у употребу реализованих инвестиција, што није у складу са одредбама члана 19 става 1 Правилника о рачуноводству и финансијском извјештавању.

Потребно је да Одјељење правовремено и потпуно обавјештава Дирекцију за финансије Брчко дистрикта БиХ о тачном датуму расположивости сталног средства за употребу, како би се исто прекњижило као средство у употреби и отпочео обрачун амортизације у складу са одредбама Правилника о рачуноводству и финансијском извјештавању.

6.8. Остали налази – Јавне набавке

Закљученим уговорима о набавци и испоруци висококалоричног угља за потребе ЈУ Пета основна школа Брчко у износу од 4.879,95 КМ, набавци и испоруци канцеларијског материјала за потребе Обданишта и забавишта „Наша дјеца“ у износу од 4.116,18 КМ, набавци и испоруци радне одјеће и обуће за потребе Одјељења у износу од 26.899,24 КМ, набавци и испоруци уџбеника за потребе ученика основних школа у износу од 67.423,59 КМ, набавци и испоруци уџбеника за потребе ученика основних школа у износу од 129.098,97 КМ, набавци потрештина за извођење наставе електротехнике за школску 2021/2022. годину за потребе ЈУ Техничка школа у износу од 6.998,94 КМ, набавци и испоруци тонера за потребе ЈУ Девете основне школе Маоча у износу од 1.474,20 КМ, набавци материјала за извођење практичне наставе машинске струке за школску 2021/2022. годину за потребе ЈУ Техничка школа у износу од 4.871,88 КМ, извођењу радова на чишћењу и одржавању димњака и котлова у свим школским објектима Брчко дистрикта БиХ у износу од 7.204,86 КМ, извођењу молерско-фарбарских радова на објектима ЈУ Економске школе и ЈУ Пете основне школе Брчко у износу од 4.295,76 КМ, набавци и испоруци рачунара и рачунарске опреме за потребе ЈУ Прве основне школе Брчко у износу од 29.718,00 КМ, набавци и испоруци справа за двориште у износу од 7.839,00 КМ и набавци и уградњи ролетни за потребе објекта Обданишта и забавишта „Наша дјеца“ у МЗ Илићка у износу од 7.601,96 КМ, утврђени су рокови за набавку и испоруку робе, изведених радова и вршења услуга од дана обостраног потписа уговора. Уколико извршилац/испоручилац својом кривицом не изврши своје обавезе у року утврђеном уговору, дужан је да плати наручиоцу пенале у висини од 1% од уговорене цијене за сваки дан закашњења, с тим да укупан износ пенала не може прећи 10% од уговорене цијене, или наручилац може једнострано раскинути уговор.

Ревизијом је утврђено да извршиоци поменутих уговора нису поштовали или нису документовали поштовање прописаних рокова и да истим Одјељење није вршило обрачун пенала или раскид уговора, што није у складу са одредбама закључених уговора.

Потребно је досљедно спроводити одредбе уговора у дијелу поштовања прописаног рока, а у случајевима непоштовања истог обрачунати пенале или раскинути уговор.

Р/Б	ПОСТУПЦИ НАБАВКЕ	ПЛАН (БРОЈ И ИЗНОС)	РЕАЛИЗАЦИЈА (БРОЈ И ИЗНОС)
1	ОТВОРЕНИ	30 – 6.380.400,31	21 – 4.621.377,98
2	КОНКУРЕНТСКИ	13 – 98.824,41	20 – 188.011,73
3	ДИРЕКТНИ	19 – 40.573,89	14 – 27.496,99
4	АНЕКС II ДИО В	8 – 330.770,06	8 – 330.770,06
5	ЧЛАН 10	2 – 153.846,16	2 – 153.846,16
6	УКУПНО	72 – 7.004.414,83	65 – 5.321.502,92

7. КОМЕНТАР

Одјељењу је уручен Нацрт извјештаја о ревизији финансијског пословања за 2021. годину на разматрање и достављање евентуално нових доказа и коментара на налазе ревизије.

У остављеном року од петнаест (15) дана Одјељење се изјаснило актом број: 13-000100/22 од 24. јуна 2022. године у којем је изнијело примједбе из дијела тачке 6.8. Остали налази – Јавне набавке и доставило дио нових доказа који су прихваћени и уграђени у текст Извјештаја.

Тим за ревизију:

Божо Зимоњић, дипл. ек.

Љубица Томић, дипл. ек.

ПРИЛОЗИ

Структура одобрених и извршених текућих издатака за 2021. годину

Табела број 1

Екон. Код	Назив економског кода	Планирани текући буџет за 2021. год.	Вирманизације и амандмани	Коначан план буџета за 2021. годину	Извршење текућег буџета за 2021. годину	Процент извршења (6/5)100	Расположиво (5-6)
1	2	3	4	5	6	7	8
611000	Плате и накнаде запослених	32.514.948,19	-2.096.587,00	30.418.361,19	29.705.627,80	97,66	712.733,39
611100	Бруто плате	31.832.027,19	-2.116.000,00	29.716.027,19	29.084.154,60	97,87	631.872,59
611200	Накнаде трошкова запослених	682.921,00	+19.413,00	702.334,00	621.473,20	88,49	80.860,80
612100	Допринос на терет послодавца	1.093.140,91	-20.000,00	1.073.140,91	1.042.518,90	97,15	30.622,01
613000	Издаци за материјал и услуге	8.222.561,00	+1.891.498,00	10.114.059,00	9.647.335,63	95,39	466.723,37
613100	Путни трошкови	20.000,00	-8.500,00	11.500,00	4.925,50	42,83	6.574,50
613200	Издаци за енергију	1.051.500,00	+55.000,00	1.106.500,00	1.073.278,12	97,00	33.221,88
613300	Издаци за комуналне услуге	1.534.300,00	+135.000,00	1.669.300,00	1.483.740,80	88,88	185.559,20
613400	Набавка материјала и сит. инвентара	884.200,00	+29.998,00	914.198,00	823.132,40	90,04	91.065,60
613500	Издаци за услуге превоза и гор.	2.708.500,00	+268.000,00	2.976.500,00	2.961.082,70	99,48	15.417,30
613700	Издаци за текуће одржавање	279.000,00	-7.000,00	272.000,00	251.615,30	92,51	20.384,70
613800	Издаци осигур., банк. ус. и усл. пл. пр.	59.400,00	0,00	59.400,00	46.558,42	76,38	12.841,58
613900	Уговорене и друге посебне услуге	1.685.661,00	+1.419.000,00	3.104.661,00	3.003.002,39	96,73	101.658,61
614000	Текући грантови	1.030.600,00	+225.000,00	1.255.600,00	1.081.000,00	86,09	174.600,00
614200	Грантови појединцима	1.030.600,00	-175.000,00	1.205.600,00	1.081.000,00	89,66	124.600,00
614300	Текуће донације непроф. организ.	0,00	50.000,00	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00
	Укупан текући буџет	42.861.250,10	-89,00	42.861.161,10	41.476.482,33	96,77	1.384.678,77

Преглед одобрених и извршених капиталних издатака

Табела број 2

Год.	Планирани капитални буџет по годинама	Извршење капиталног буџета до 1. 1. 2021. г.	Извршење капиталног буџета у 2021. год.	Извршено на дан 31. 12. 2021. г.	Неуtroшена планирана средстава на дан 31. 12. 2021. г.	% извршења (5/2)100
1	2	3	4	5	6	7
2019.	1.786.185,18	1.482.841,63	297.076,53	1.779.918,16	6.267,02	99,65
2020.	2.155.990,62	207.886,30	535.810,42	743.696,72	1.412.293,90	34,49
2021.	2.209.758,23	0,00	220.815,09	220.815,09	1.988.943,14	9,99
	6.151.934,03	1.690.727,93	1.053.702,04	2.744.429,97	3.407.504,06	44,61

Преглед планираних и остварених прихода

Табела број 3

Р. бр.	Економски код	О П И С	Планирано	Остварено	%
1	722100	Административне таксе	1.100,00	11.307,00	1.027,91
2	722400	Остале буџетске накнаде и таксе	50.000,00	0,00	0,00
3	722500	Посебне накнаде и таксе	102.400,00	80.064,43	78,19
4	722600	Приходи од пружања јавних услуга	750.000,00	765.251,69	102,03
5	722700	Непланиране уплате	40.000,00	450,00	1,13
6	722000	Накнаде, таксе и приходи од пружања јавних услуга	943.500,00	857.073,12	90,84